

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) mindennap délután 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Via Clotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben hához hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai székkel:
Egy hónapra . . . 1 k. 90 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 hasábos nonpareille sor 60 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 1 kor.

A Ház megnyitása.

Az erőszakkal szétugrasztott Ház ma ünnepélyesen megnyitották. A parlament képe egész új kívül is, meg belül. Katonaszág, rendőrség nem vont sorfalat. Nem szigeteli el a fegyver népképviselőt a néptől. Mert jó szándékkal megy a törvényhozás templomába. Belül szintén más a kép. A nagy, szolgalelkű szabadelvű tábor mintha jégverés pusztította volna el. Nyoma sincs. Ami megmaradt belőle, az is más köntösben mert csak megjelenni. Beleolvadtak más pártokba. Mert régi elveikből azt az egyet, hogy: „mandátumot szerezni, bármilyen áron”, megtartották.

A nemzet azonban tapintatosabb, semhogy most, mikor győzött, szemrehányásokat tenne. Egyesek már előre is számítottak a nemzet lovagias elnézésére. A nemzet pedig szolgál e szivességgel fiának, kik visszajöttek s akiknek minden vétket megbocsájtottak.

Sok jót azonban nem várhatunk az új parlamenttől. Arra vannak kárhoztatva, hogy teljesítsék a mostani kormánynak ígéretet a király óhajára. Olyan becsületbeli kötelességük ez, mint a fiúnak fizetni az apa adósságait, miket akkor csinált, mikor ő, a fiu, még nem is volt a világon.

De az adósságot oly módon elkövetni, hogy annak nehézségeit előre kikötöttén a születendő gyermek, illetve parlament nyakába sózzák, bocsánatot kérünk: visszavétel a teremtés hatalmával és jogával.

De hát megvan. A kormány is, a kabinet is, meg az — adósság is. Csak fizetni kell. A ki a fizetésért üres markát nyújtja, az már van. Aki pedig azt nyújtani fogja az lesz, a nemzet képében. Fizetés semmiért. A nemzet mákszemnyit sem kap jogaiból vissza, mit elmagyaráztak, elloptak, elsikkasztottak tőle.

Hosszu életet sem jövedölhetünk ennek a parlamentnek. A tétlenségben fog megrozsdásodni. Leörli azokat a kérdéseket, mik elő vannak írva s aztán hallgatniok kell. Működésüknek akkor nyílik majd legfeljebb tér, ha adót, ujoncot kell megszavazniok.

Mily komikus kis helyzet is válna abból, ha egy képviselő benyújtana egy törvényjavaslatot például a gazdasági kérdésekben. Egy olyat, mely mélyen érintené azokat a kereskedelmi kérdéseket, mik a válságot nemrég még annyira mérgeztették. Ha egy oly képviselő

nyújtana be, kit nem kötelez pártközi leöszeszürés, királynak tett szereimi nyilatkozat? Wekerle Sándor erre kijelentené, mert ki kellene jelentenie, hogy ez a parlament egy oly kertben sétál, melyben számos oly utak vannak, melyek elé e szavak vannak írva: *Tilos az átjárás!*

Csináltak hát egy parlamentet, melynek működését semmi törvénykönyv, szokás, jog nem kormányozhatja, hanem, melynek kezét Bécs fogja s vezeti a Habsburg-ideálok feketesárga céljai felé.

A parlament megnyitására a következő telefon jelentéseket kaptuk Budapestről.

A képviselőház képe.

A képviselőház környékét ma reggel fél 9 órakor már nagy tömegekben állták el s türelmesen várakoztak, míg a képviselők és miniszterek megérkeznek. Egyes népszerű képviselő s minden miniszter érkezését zajos éljenzés fogadott. A Ház belső képe is rendkívül érdekes és mozgalmas volt. A folyosókat a régi és új képviselők és az újságírók teljesen ellepték. Az ülésteremben a képviselők helyeiket keresik. Sokan nincsenek vele megelégedve. Rendesen azok, kiknek helyük a hölgykarzat alatt van. A karzatok $\frac{3}{4}$ 10 órakor zsufozásig megteltek s jegyeket protekcióval se lehetett már ekkor kapni.

Madarász nem akar korelnökk lenni.

Pontban 10 órakor Tóth János háznagy az előadói emelvényre lép, üdvözlő a képviselőket s felszólítja Madarász Józsefet, hogy foglalja el a korelnöki széket. Madarász József minden indokolás nélkül visszautasítja a kérést.

Szappanos korelnök.

Tóth János háznagy ezután Szappanos István kecskeméti képviselőt kéri fel a korelnöki szék elfoglalására, ki az elnöki széket nyomban el is foglalta. Szappanos a Ház nagy éljenzése mellett üdvözölte a képviselőket s az Isten áldását kérte az országházra és a hazára. Ezután felszólította a korelnök a Ház hat legfiatalabb tagját a korjegyzői székek elfoglalására. Ezek a helyeiket elfoglalják s egyik közülük felolvasta a kormány kinevezéséről szóló királyi kéziratot.

A miniszterek bevonulása.

A kormány kinevezéséről szóló királyi kézirat felolvasása után a szokott szertartással vonultak be az ülésterembe a miniszterek.

Tóth János háznagy vezette őket be s mutatta meg a számukra kijelölt bársonyszékeket. A képviselők riadó éljenzéssel fogadták a törvényes kormányt. A miniszterek közül egyedül Polónyi Géza igazságügyminiszter hiányzott, ki lakásán betegen fekszik.

A trónbeszéd.

Szappanos István korelnök felolvassa ezután a múlt országgyűlést feloszlató királyi kéziratot és a miniszterelnök átírátát, amennyiben értesíti a képviselőket, hogy a király holnap délelőtt tartja trónbeszédét a királyi várban.

A Ház legközelebbi ülése.

A Ház legközelebbi ülése szerdán délelőtt 10 órakor lesz. Az ülés iránt óriási érdeklődés mutatkozik.

A főrendiház.

Gróf Zichy Jenő korelnök.

A képviselőház ülése után, délelőtt 11 órakor gyűltek össze majdnem teljes számban a főrendek a főrendiházban. Bárány Nyáray Nándor háznagy felkéri gróf Zichy Jenőt a korelnöki szék elfoglalására. Gróf Zichy Jenő felkéri a korjegyzők egyikét a főrendiházat feloszlató és a minisztereket kinevező királyi kéziratok felolvasására.

Venti otto anni or sono.

Il 22 Dicembre 1878, quindi ora fa circa 28 anni, il giornale croato „Sloboda“ che allora pubblicava conteneva fra le sue colonne un articolo che suonava a tutta lode della Colonia italiana di Fiume, nell'imparzialità da essa fino allora addimostrata nelle lotte politiche che angustiarono questo paese; nonché per essersi sempre tenuto aliena da ogni spirito di parte, condannando anzi delle velleità a favore di certi ipopetici ideali, che per Fiume oltre di essere un'utopia, costituivano un delitto di lesa carità cittadina.

Dalla detta epoca però sembra che il modo di vedere di alcuni componenti la menzionata colonia abbia subito dei sensibili cangiamenti ed in guisa tale da ritenere che essi considerano quasi... od anche senza quasi un loro diritto di intromettersi nelle questioni nostre. In prova di che valga il fatto che li vediamo prendere parte a dimostrazioni con cui si compromette inconsultamente il sentimento patriottico del paese: li vediamo farsi assumere nelle liste elettorali politiche ed amministrative e presentarsi con tutta franchezza a disinvoltura alle relative votazioni, senza che almeno il pudore faccia loro comprendere che a ciò — quali sudditi di uno stato estero — essi in coscienza non hanno verun diritto.

E non si venga a dire che perchè compresi nelle relative liste essi non hanno torto di esercitare il diritto

di voto che commissioni e comitati parziali e conniventi hanno loro riconosciuto. Sissignori hanno torto, come ha sempre torto chi si appropria indebitamente di qualsiasi cosa che non gli spetta per nessun titolo.

A edificazione dunque di questi signori ed io prova di quale alto concetto veniva tenuta la loro colonia anche dai partigiani del partito croato e ciò per merito dei padri loro, il cui esempio dovrebbbero imitare, riproduciamo l'articolo del quale in esordio facemmo menzione:

La Colonia Italiana a Fiume.

Quando nel 1848 la bufera rivoluzionaria imperversava per gli Stati del continente scuotendone il dispotismo e le reliquie feudali, Lord Palmerston nei suoi discorsi raccomandava agli inglesi dimoranti all'estero di rispettare le istituzioni ed i costumi degli altri paesi di badare ai propri traffici ed agli altri affari che ivi li condussero, di non perdersi in complotti e non immischiarsi attivamente nei partiti, che ne dividono i cittadini, lasciando a questi la cura di sbrigare le differenze intestine; che così dovranno senz'altro cattivarsi la stima e l'amore di chi li ospita.

Queste raccomandazioni del grande statista britanno trovarono nella colonia italiana in Fiume il più fedele riscontro.

Ogni italiano qui dimorante — dal semplice bracciante fino al più altolocato — ha saputo in tutte le più difficili congiunture della vita pubblica fiumana osservare un contegno imparziale e dignitoso da assicurare ad ogni singolo italiano la simpatia universale.

Non si creda forse che la colonia sia indifferente agli interessi di questo paese, che anzi per quanto potesse da lei dipendere è sempre pronta di concorrere al rialzamento delle prostrate sue condizioni morali e materiali.

Appartenenti ad una nazione, che per tre volte fu maestra di incivilimento a tutta Europa, e pur si trovò umiliata fino ad essere tenuta per una semplice espressione geografica, in oggi però dai mille e mille suoi martiri — gloria del mondo — con prodigi di abnegazione, e di valore, tradotta in realtà, gli italiani educati alla scuola del sacrificio sanno comprendere come inestabile sia il bene della indipendenza e della unità nazionale e come intollerabile il giogo dello straniero.

Perciò dimentichi dei tristi avvenimenti che nel 1831 e nel 1848 contristarono l'Italia e nei quali una ferrea mano avvolse pur troppo anche i nostri fratelli, gli italiani nella guerra testè combattuta dallo slavismo contro la mezzaluna (allude alla guerra Russo-Turca N. D. R.) accompagnarono coi più fervidi loro voti le armi della Russia e dei di lei alleati, anzi di loro non pochi valorosi volarono in soccorso degli insorgenti a com-

battere nelle loro file contro il baro ottomano.

Noi siamo intimamente convinti che la colonia italiana in Fiume — per quanto seppa e sa tutto di mantenersi fredda spettatrice delle lotte partigiane che vanno travagliando da diversi anni questo povero paese — pure nel cuor suo deplora la verità dei nostri avversari, che non sono altro se non se inconsci istrumenti di un governo, che è la negazione dei sacrosanti principi di nazionalità oggi dominanti: (Notizi che ciò scrivevasi nel 1878 da un giornale croato. Ora però viene il buono e che può applicarsi anche ai nostri tempi. N. D. R.)

Quanto contrasto tra la colonia italiana e la consorteria triestina italiana! (Allora ancora mancava lo furlano, N. D. R.)

Questa come trichina spirale si annidò contro alle nostre istituzioni municipali ad unico disfogo del suo parassitismo, e si impone a nostra padrona adulando ed aizzando certe aspirazioni, che ogni italiano deve condannare; eppure la consorteria scimiotta l'apparenza d'italiana. (Onde vedi, da dove e sin da quando trae l'origine il partito autonomo? Chi mai se lo sarebbe ricordato se questo articolo non ce lo avesse richiamato alla memoria? N. D. R.)

Nell'improbabile compito, che ci siamo prefissi, di promuovere in Fiume la rigenerazione ed il trionfo di libertà e nazionalità, ci è di immenso conforto la convinzione di avere per noi l'approvazione e l'appoggio morale della Colonia italiana (forse di quella di 28 anni fa, ma non certo di quella di oggi. veggansi i giornali: il Secolo e la Illustrazione italiana. N. D. R.)

A világforgalmi gyorsgözösök fejlődése.

A közlekedés javítása Európa és Észak-amerika között volt a mesés hírű gyorsgözösök keletkezésének oka. Egyik társaság mindig tud akart tenni a másikon. A hajóépítő mérnökök tudományát erősen igénybe vették és ezek mindig voltak képesek új csudákat teremteni. A „Great Western” elhomályosította a „Great Kastern” és utóbbi mérnökök ölték belé pénzüket ily módon némi vértanuságot szenvedvén azon merészségükért, hogy előbb akarták megteremteni a világot esemény számba menő óriási gőzöst mielőtt a műszaki tudomány kellő módon kifejlődött volna. Esemény volt határozottan a „Great Kastern” megépítése is, de gyakorlatilag semmiféle irányban sem vált be ez az annak idején sokat megcsodált leviatán.

A „Great Eastern” megépítése után is folyt a verseny a legnagyobb gőzös tulajdonának dicsőségeért. Ez hol a „Cunard”-é, hol a White Star Line-é, hol a „Nord Deutscher Lloyd”-é, hol a H. A. P. A. G.-é volt, de a Cunard társaság mindig az első volt, mely a gyakorlatban bevált nagy gyorsgözösök mintaképét állította először forgalomba. Az első ilyen gőzös volt a „Bothnia”, melyet a „Cunard” 1878-ban állított forgalomba, a második az 1892-ben forgalomba került „Campania”, a harmadik lesz a most épülő „Lusitania”.

Óriási az ezen gőzösök közötti különbség minden tekintetben. Legjobbban mutatják ezt a következő adatok:

Bathnia hossza 455, szélessége 42,5, magassága 35, ind. lóereje 2.950, sulya 6.080, napi köszénfogyasztása 65 tonna, sebessége 13 t. m. Campania hossza 620 láb, szélessége 65, magassága 43, ind.

lóerő 30.000, sulya 21.000, napi szénfogyasztás 500 tonna, sebesség 22 t. m. Lusitania hossza 785, szélessége 65, magassága 60,5, ind. lóerő 65.000, sulya 41.500, napi köszénfogyasztás 850 tonna, sebessége 25 t. m.

A „Campania” gőzössel csaknem egyidejűleg építette a „Cunard” társaság annak idején a „Lucania” nevű gőzöst. Most is párosával épített világsodának beillő két új gőzöst: a „Susitaniát” és a „Manritaniát.”

Érdekes összehasonlítást nyújt a „Campania” és „Lucania” megjelenése után épült legnagyobb gőzöskre vonatkozó következő táblázat.

	Lucania	Oceanic	Baltics	Kaiser Wilhelm der II.	Lusitania
Suly	20.000 tonna	26.100	33.000	26.000	41.500
Méret	30 láb	30	30	30	32
Mérete	22 t. m.	20	16,5	23,5	25
Indkált lóerők	30.000	29.000	16.000	40.000	65.000
Napi köszén fogyasztás	500 tonna	400	260	660	840
Hossz	620 láb	704	725	706,5	785
Szélesség	65	68,3	75,6	72,3	88
Magasság	43	49	49	52,6	60,5
Brutto tonna tartalom	12.950 tonna	17.274	23.800	19.260	28.830
Beszerezési költség	14.760.000 K.	17.736.000	19.200.000	22.352.800	30.000.000

Tündérest a Quarnerón.

A fiumei magyar egyesületek védnöksége alatt a magyar iskolahajó javára folyó évi június hó 6-án megtartandó estéli tengeri kirándulás előkészítő munkálatai már annyira előre haladtak, hogy az ünnepély részleteiről közelebbi híreket adhatunk. A kiránduláson legalább hat gőzös vesz részt az eddigi előjegyzések alapul vétele mellett. Ezen gőzösök a budapesti Emmerling Adolf cégtől vörös, fehér és zöld színű világító üveg-golyókkal izlésesen feldiszipve a Rákóczi induló hangjai mellett hagyják el este 8 órakor a kikötőt. A kikötő elhagyása után ez ünnepélyen résztvevő hajók a Mária Terézia hullámgáton kívül előre megállapított és minden hajó parancsnokának átadott rajz szerint csoportosulnak. Ezen csoportosulás megtörténte után az összes hajók oly lassu menetben mint csak lehetséges, hogy a gőzösök kormányképességüket el ne veszítsék, Porto-ré irányában haladnak. Ekkor tartatik zenekarok, a fiumei daloskör, magánénekesek és a tengerészeti akadémia növendékeinek közreműködése mellett hangverseny. A hangverseny I-ső része után az Emmerling-cég által rendezendő igen hatásos tűzijáték lesz a résztvevő hajók egyikén és e közben a tengerészeti akadémiának messziről látható épületét megfelelő számú hosszan égő görögtűzfáklyák fogják megvilágítani.

A hangverseny teljes befejezése után, mely a Hymnusz-szal fog

végződni, a résztvevő hajók egyenkint egymás után Castelmuschio felé haladva fogják meg kerülik a fiumei öblöt és e közben az arra alkalmas gözöskön tánc lesz. Éjjélkor a hajók egymás után bevonulnak a kikötőbe.

Hideg konyha, bor, sör és a hölgyek részére fagyalt és más frissítők minden gözöskön lesznek kaphatók és azoknak méltányos árban való árusításáról a rendezőség gondoskodik.

Az ünnepélyt nemsokára a Hevessy Pál festőművész által tervezett művészi falragaszok fogják hirdetni, melyeket a helybeli Hönig E.-féle kő- és konyvnyomda fog elkészíteni.

A közönségnek a hajókra való kellő beosztása céljából felkértek mindazok, kik ezen szép ünnepélyen részt venni kívánnak, hogy ezen szándékukat a részvételi díjnak postautalványon való előzetes beküldése mellett, vagy szóbelileg Solymásy E. Oszkár tengeri hajózási főfelügyelőnél (Tengerészeti akadémia), vagy Fodor Gábornál (Dohánygyár) bejelenteni sziveskedjenek.

A részvételi jegyeket a rendezőség postán fogja a jelentkezetteknek megküldeni. Mindegyik részvételi jegyen rajta lesz annak a hajónak a neve, melyre a résztvevő felszállani jogosult és a hely, hol az illető hajó a kikötőben megtalálható.

Minthogy ezen beosztás tetemes munkával jár és a rendezőség el akarja kerülni, hogy az egyes hajókon több személy legyen, mint a mennyi a későbbben megtartandó táncmulatságra való tekintettel is, kényelmesen elfér, a hajókra való beosztás iránti kívánságok legkésőbb május 25-ig jelentendők be. Ezen nap után érkező bejelentések nem fognak többé elfogadtatni és az ünnepélyen később résztvenni óhajtok az előjegyzetteket megillető, minden kedvezménytől elesnek.

A részvételi díjak az ünnepély létrehozásában résztvevő egyesületek tagjai számára személyenkint 2 korona, családonkint 4 korona, mások számára személyenkint 3 korona, családonkint 6 korona. Felülfizetések az iskolahajó javára hirlapilag nyugtáztatni fognak.

GLI ESAMI PUBBLICI.

Sono aboliti nelle nostre scuole comunali, ed è un provvedimento lodevole sotto ogni aspetto.

E' tolta una funzione di apparato, una specie di mascherata che non contribuiva certamente a dare prestigio alla scuola, a dare saggio di quella sincerità e lealtà a cui i fanciulli devono essere educati.

Noi ne siamo ben lieti. E' tolta una enorme fatica agli scolari, fatica inutile a quel ch'è ben peggio demoralizzante; una fatica ancora maggiore e sempre inutile, ai maestri, i quali, per quanto si proponessero a dare sincera espressione alle condizioni intellettuali dei loro discepoli, erano costretti, in occasione di quegli esami, a lucidare l'orpello perchè la gente ne rimanesse abbagliata.

I membri del consiglio scolastico hanno ben altra missione che quella di presiedere a quella parata. Essi devono conoscere il valore dei maestri, la bontà maggiore o minore del loro metodo.

Ebbene, soltanto assistendo alle loro lezioni possono formarsi un concetto dell'uno o dell'altro.

Questa conoscenza piena del valore, e delle speciali attitudini dei singoli maestri è un obbligo dei membri del consiglio scolastico, poichè soltanto in questo caso possono con scienza e coscienza giudicare se i compiti affidati a ciascun maestro rispondono alle loro cognizioni, alla loro abilità, e se le disposizioni in genere che vengono prese in una scuola, rispondono all'interesse della stessa. Fanno così i membri del consiglio scolastico? Alcuni sì, ma gli altri?

HIREK.

— A sajtóiroda új főnöke. Ábrányi Kornél a kiváló író, publicista és a sajtóiroda új főnöke a következő levelet küldötte a Fiumei Hírlap szerkesztőségébe:

Tisztelt Szerkesztőség! Mint ama hazafias lapok egyikét, melyek a szövetkezett politikai pártok politikájával eddig is együttműködtek, tisztelettel értesitem, hogy a miniszterelnöki sajtóiroda, úgy gondolom, az önök által is óhajtott s a kormány közös programja érdekében mindenesetre szükséges szellemi összeköttetést a mai naptól kezdve megkezdettnek tekinteni s az érintkezésnek mindazon területein, melyek a vidéki sajtó hatáskörébe tartoznak, készséggel áll Önöknek rendelkezésére. — Budapest, 1906. évi május hó 17-én. Hazafias tisztelettel Ábrányi Kornél.

A levelet szíves örömmel vesszük Ábrányi Kornéltól, mint a sajtóiroda új főnökétől s hisszük, hogy a független magyar sajtó együttes, áldásos, hazafias munkát fog Ábrányi Kornéllal kifejtani.

— A fiumei igazságügyi palota felirata. Az ujonnan épült fiumei igazságügyi palotára felsőbb utasítás folytán csak magyar nyelvű feliratot alkalmazott. A fiumei városi tanács e tárgyban sürgős felterjesztéssel fordult Polónyi Géza igazságügyminiszterhez, kérve, hogy az olasz nyelv tövénybiztosított jogainak szerezzen érvényt. Az igazságügyminiszter felülvizsgálván a hozzántézett felterjesztést, elrendelte, hogy a fiumei igazságügyi palotán a magyar feliratok mellett olasz feliratokat is alkalmazzanak. Az igazságügyminiszter intézkedése helyes s megelégedést kelt Fiume magyar és olasz polgársága között.

— A courrièresi bányakatasztrófa. Párisból táviratozzák: A courrièresi tárnákból egy Pimpa nevű bányamunkás holtstét hozták föl, a kinek halála minden valószínűség szerint csak néhány nappal ezelőtt következett be. A mint a hivatalos összeállításból kitűnik, a bányaszerencsétlenség alkalmával életét vesztett 1094 munkás közül 548 házas volt. A bányatársulat e szerint évenként mintegy 800.000 frank nyugdíjat tartozik fizetni, a mely összeg évenként átlag 25.000 frankkal fog csökkenni.

— Tisztviselők kirándulása Albonába. A tengerparti magyar állami tisztviselők egyesülete által Albonába tervezett kirándulás az időjárás bizonytalanságára való tekintettel tegnap elmaradván, az egyesület vigalmi bizottsága értesíti az érdeklődőket, hogy ezen kirándulás jövő vasárnap, május 27-kén fog megtartatni. E célból a „Liburnia” nevű gőzös e napon délután 1½ órakor az Adamich mólóról Rábácba fog indulni. Az Albonába törekvők Rábácban elhagyják a hajót és gyalog, vagy kocsin mennek fel Albonába. A gyaloglás kényelmesen járva mintegy 1½ óráig tart. A kirándulók tehát 5 órakor már fenn lesznek az érdekes régi városban, hol igen barátságos fogadtatásra számíthatnak. Azok, kik nem óhajtanak Albonába felfáradni, utjukat Rábácból gőzöskön Arsába folytatják és ezen érdekes vidéket néz-

hetik meg. Az Albonába rándulók 6 órakor indulnak vissza Rábácba. Onnan a Liburnia 8 óra után tér vissza Fiuméba, hova 10 óra körül érkezik meg. Frissítők és ételek a hajón is kaphatók. A kirándulók szórakoztatásáról a *magyar kör kütünö zenekara* gondoskodik utközben. A részvételi jegy e kiránduláson a tisztviselő egyesület tagjai részére személyenként 2 korona, a családftó kíséző családtagok azonban személyenként csak egy koronát fizetnek. Az egyesület tagjai ez alkalommal vendégeket is hozhatnak magukkal. A vendégek részvételi díja személyenként 3 korona. A kiránduláson résztvenni óhajtok fölkértenek, hogy ebbeli szándékukat a részvételi díj előzetes befizetése mellett május 24-ig délig az egyesület pénztárosánál *Fodor Gábornál* (Dohánygyár) bejelenteni sziveskedjenek, tudtul adván azt is, vajjon kívánják-e, hogy saját külön költségre kocsi rendelkezésükre meg az Albonába való fölmenetelhez.

— **Ujabb földrengés San-Franciscóban.** New-Yorkból jelentik, hogy San-Franciscóban tegnap éjjel újból földrengést éreztek, mely néhány romot teljesen ledöntött, de nagyobb kárt nem okozott. A lakosság nagyrésze rémülve ugrott ki az ágyból és az utcára sietett.

— **A tisztiruhás szélhámós.** a VI. kerületi kapitányság már ítélkezett Strassnoff Ignác felett. Tiltott visszatérés és egyenruha engedély nélküli viselése miatt 30 napi elzárásra ítélte. Miután a rendőrség megtudta, hogy Strassnoff Meránból jött Budapestre, átiratot intézett a meráni rendőrséghez, a melyben megkérdezte, hogy vajjon Strassnoff nem követett-e el ottan egyéb szélhámosságot.

— **A sorozás.** Az elmúlt esztendőben nem volt fősorozás és ennek következtében a sor alá kerülő legénységnek harmadik osztálya kimaradt az ujoncállásból. Most, hogy az országgyűlés legelső teendői közé tartozik az ujoncjavaslat elintézése: kérdés, hogy mi történjék az így kimaradt harmadik korosztályal? A véderőtörvény rendelkezéseit tartva szem előtt: az ideai fősorozás alá csakis az 1886, 1885 és az 1884-ik esztendőben született három korosztálybeliek hívhatók be — ellenben nem hívhatók be az 1883-ik esztendőben született korosztálybeliek. Azért, mert ezek már tavaly beleestek a harmadik korosztályba, de a saját hibájukon kívül a jelentkezésre föl nem hivatván, a törvény parancsolata szerint kiestek a katonai kötelezettség teljesítésének kötelessége alól. Igaz ugyan, hogy a törvényhozásnak joga van a közjogi elévülést hatálytalannak nyilvánítani, s az ujoncozási törvényben egyúttal azt is kimondani, hogy a negyedik korosztály is sor alá kerül: és erre nézve van is már közjogi precedens, mikor az 1903-ik esztendőben szintén nem volt sorozás, s az 1904-iki ujonctörvény joghatálya a negyedik korosztály állítására is kiterjesztett. Ez ugyan most is megismételhető, ámde azt ebben a rideg formában megismételni és a negyedik korosztály közjogi elévülésének kedvezményét törvényvel hatálytalannak nyilvánítani a jelen esetben nem szabad mert amidőn a Fejérváry-kormány a hadsereg kiegészítésére az önkéntes jelentkezés módjával kísérletezett, a nemzeti ellenállás ezt leginkább azon elvnek

proklamálása által hiúsította meg, hogy a fősorozás elmaradásában a katonai kötelezettség alól való törvényes menekülést állította a harmadik korosztálybeliek elé. Ezért az 1904-iki precedensnek nem szabad megisméltódnie. Ellenben az ujonctörvény kimondhatja, hogy az 1883-ik évben születettek, mint negyedik korosztály, állítás alá kerülnek ugyan, *de kivétel nélkül csakis a póttartalékba sorozhatók be.*

— **Kirándulás Plitvicére.** A tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesületének vigalmi bizottsága számolva több tag azon óhajával, hogy a híres plitvicei tavakat meg akarnák látogatni, június hó 29-ikétől július hó 2-ig terjedő időszakra tervez ezen tavakhoz kirándulást. A résztvenni óhajtok a részvételi díj előzetes lefizetése mellett június 15-ig jelentkezhetnek az egyesület pénztárosánál: *Fodor Gábor* urnál (Dohány-gyár.) A kirándulás mintegy 40—50 koronába fog kerülni személyenként, minden egyéb kedvezmény nélkül az összes uti- és eljárási költségeket beleértve. Minthogy ugy Zenggben, mint Ogulinban legfeljebb 5—5 kocsi kapható és egy-egy kocsin több mint 3—3 személy nem talál helyet, legfeljebb 30 személy jelentkezhet ezen kirándulásra. A mennyiben több mint 14 személy jelentkezik, a kirándulás két irányban lesz vezetve. A kirándulók egyik része 29-én délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor indul a rendes zenggi gőzessel Zenggbe és a gőzösnök odaérkezése után azonnal folytatja utját kocsin Ottocsacra, hol meghál és reggel megy tovább Plitvicére. A másik csoport 29-én reggel 8 órakor indul vasuton Ogulinba és onnan kocsin Plitvicére. Azok, kik Zenggnek indultak július 2-án reggel 8 órakor érkeznek Ogulinon keresztül, az Ogulinon keresztül utazók pedig ugyancsak 2-án reggel 9 órakor Zenggnek keresztül vissza Fiuméba. A teljesen részletes program csak június 20-án fog a jelentkezettek közöltetni, mert ez csak a résztvenni óhajtok számának pontos ismerete után állítható össze véglegesen.

— **A Dreyfus-pör revíziója.** Párisból jelentik, hogy a Dreyfus-pör revíziójának tárgyalását a semmitőszék véglegesen június 15-ére tűzte ki. Az első két napot a titkos akták átvizsgálása fogja igénybe venni. Moras előadó azt fogja indítványozni, hogy a rennesi hadbírósg ítéletét semmisítsék meg és utasítsák Dreyfus ügyét egy új hadbírósg elé. Baudouin főállamügyész szintén javasolja a hadbírósgági ítélet megsemmisítését, azonban Dreyfus azonnali fölmentését követeli anélkül, hogy az új hadbírósg tárgyalna az ügyben.

— **A reggeli lapok hírei.** Agyonlőtt vadász. Győről írják: Lang János pát-falusi gazdálkodó, akit vadászónak ismer az egész vidék, az esti órákban kiment a határba, magával vitte régi előlőtt egycsöves puskáját is. Az ut mellett összetalálkozott Hubenvoll Rezső erdőkerülővel, ki felszólította, hogy adja át fegyverét. Az orvadász megtagadta és a két ember között dulkodás támadt. Lang a vadór kezéből kicsavarta fegyverét, azután agyával ütni kezdte Hubenvollt. Ez védelmére zsebkését rántotta elő és néhány szurást ejtett Langon, mire a vadász futni kezdett. Mintegy 12—15 lépésnyire azonban megfordult és rásütötte az egyik cső tartalmát, a golyó azonban nem talált. A kerülő egy fa mögé ugrott és mielőtt az még egyszer löhetett volna, a vadászot agyonlőtte. Az esetről jelentést tettek a nezsideri járásbírósgnak. A vadász letartóztatták. — **Meglopott bárói család.** Nemrég közöltük, hogy nagy lopás történt Gerliczy Félix báró lakásán. A rendőrség akkor ki is nyomozta a tolvajokat s azzal a bűnügy egyelőre befejezést nyert. A báróné azonban, aki Fejérváry Géza

báró darabontkapitány leánya, ma újból följelentést tett a rendőrségen, hogy több nagy értékű ékszere eltűnt a lakásáról, köztük egy karkötő, amelynek értéke 1800 korona. A rendőrség megindította a nyomozást. Érdekes, hogy a báróné atyjánál, Fejérváry báró volt miniszterelnöknél, szintén a napokban jöttek rá nagyobb tolvajlásra. — **Véres párbaj.** Békéscsabáról jelentik: Székely Béla függetlenségi lapszerkesztő politikai összeszólalkozás miatt ma délelőtt párbajt vívott Teleky Sándor joghallgatóval. A párbaj feltételei szerint a felek előbb pisztolypárbajt vívtak és miután ez sebesülés nélkül folyt le, a párbajt karddal folytatták. Ebben Teleky a jobb hónalj-tól a bal szemig terjedő súlyos sérülést szenvedett. Telekyt, akinek állapota életveszélyes, a kórházban ápolják.

Színház Zene, Művészet.

* **A Mikádó.** Gilbert operettejét, A Mikádó-t mutatta be szombat este a magyar színtársulat. A főszerepet ebben az operetében is *Rédey Szidi*, a társulat kiváló primadonnája vitte: tehát telt házban gyönyörködhetek a színtársulat tulajdonosai.

Rédey Szidi Nanki Poo szerepét játszotta művészi könnyedséggel s a maritkaságszámba menő mesterkéletlenséggel. A hatást, mint minden szerepében, ebben is, nem a külsőségekben kereste. Tán ez a magyarázata annak, hogy emigy is elérte. Az első felvonás végén a népszerű művésznőt remek virágautomobilal s egy nagyrékű briliáns mell-tűvel lepték meg tisztelői.

Papir Sándor és *Virágh Ferenc* az egész előadás alatt mulattatták a közönséget. Jók voltak még: *Mezei Jolán*, *Sugár Jolán*, *Albert Böske* és *Jobbai Anna*; *Sáfrány Vilmos* és *Csolnakkossy Gyula*.

* **A cigánybáró.** Vasárnap este A cigánybáró került ismét színre a magyar színházban. Szaffi szerepét *B. Répássy Gusztó* játszotta nagy sikerrel. Minden énekszámát a közönség viharos tapsa kísérte. Játéka is nagyon jó volt mindvégig. *Bejczy György*, a gyönyörű hangú tenorista Barinkay szerepében nyerte meg a föltétlen elismerést. A Zsupán szerepében miní a hogy a színlapon áll: **Andorffy Péter** színigazgató lépett fel. Játéka, humora: egy ütöt taplót sem ér. A jeleneteknek élet vette egyhangú, erőltetett játékaival. *Csolnakkossy* ezt a szerepet sokkalta jobban játszotta. Példát vehetett volna tőle az igazgató. *Andorffy* színre lépését a közönség zajos öröme, lelépését pedig csendes öröme kísérte. Cipra szerepét *Albert Erzi* játszotta jól.

* **Gül-Baba csütörtökön.** Csütörtök este új szereposztással a *Gül-Baba* került előadásra. A Gábor diák szerepét a társulat kedvelt tagja, *Haraszti Mici*, Mujkó szerepét pedig *Faludy Károly*, az aradi színtársulat tagja játsza korhű jelmezben.

* **Papir Sándor és Virágh Ferenc jutalomjátéka.** A magyar színtársulat e két kiváló tagja szerdán este tartja meg a jutalomjátékát. A fiumei közönség előtt *Papir Sándor* és *Virágh Ferenc* egyformán ösmerős és népszerű. Nagyon sok derült percet szereztek már a közönségnek itt létük alatt, illő, hogy egyszer a közönség is szerezzen a számukra egy jó estét, még pedig azzal, hogy mentől többen menjenek el a jutalomjátékra, melynek sikerét már előre biztosították.

* **Magyar színészek Abbaziában.** Június 2-án Abbaziában hangversenyt tartanak a Quarnero-kávéházban a ma-

gyar színtársulat következő tagjai: *B. Répássy Gusztó*, *Bejczy György*, *Virágh Ferenc*, *Csiky László*, *Gellért* (karnagy.) A jeles művészek hangversenye teljes sikert ígér.

Magyar színház. Bérletszünet. Bérletszünet.

Ma este 8 órakor.

Gróf Kinszkyné
PÁLMAY ILKA

felléptével
A szép Helena
Nagy operette 3 felvonásban.
Személyek:

Menelaus	Virágh Ferenc
Helena, felesége	Pálmay Ilka
Paris	Hunfi Imre
Agamemnon	Csolnakkossy Gyula
Clytemnestra	Havassy Szidi
Orestes	Mezei Jolán
Pylades	Albert Böske
Calchas	Sáfrány Vilmos
Achilles	Hajagos Károly
Ajax I.	Barics Gyula
Ajax II.	Gerő János
Philocome	Horváth József
Euticles	Kallos József
Bachis	Madas Erzi
Leona	Tóth Mariska
Parthenis	Molnár Paula
Thetis	Jobbai Anna
De domina	Gömöri Vilma
Egy rabszolga	Széchy Ernő

Holnap

Itt először

Elveszett boldogság

Eredeti színmű 4 felvonásban.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, máj. 21. A király tegnap este 7 órakor érkezett meg. A nyugoti pályándvaron Boda főkapitány, a királyi palotában József főherceg fogadta. A király ma hosszabb kihallgatáson fogadta báró Fejérváry Géza darabantkapitányt s hosszabban tanácskozott vele államügyekben.

A Ház elnökei.

Budapest, máj. 21. A Ház új elnöke végső megállapodás szerint Just Gyula lesz, másodelnököt pedig az alkotmány és néppártból választanak. Hir szerint a következő évre egy 3-ik másodelnöki állást létesítenek, melyet a függetlenségi pártból fognak betölteni.

L'apertura del Parlamento. Camera dei deputati.

Budapest, 21. Questa mane alle 10 si è aperta la Camera dei deputati. Molto prima dell'ora stabilita, le gallerie tutte erano già stipate. I deputati giunsero a gruppi numerosi, animatamente conversando. L'aula ha una fisionomia affatto diversa.

I deputati quarantottini hanno nell'aspetto l'espressione del loro grande trionfo,

Il rifiuto di Madarasz.

L'on. Giovanni Toth, questore della Camera, che conserva la carica fino alla elezione del nuovo, saluta la Camera, dà il benvenuto ai deputati, e quindi invita, in mezzo ad una emozione generale il deputato anziano Giuseppe Madarasz, il più fiero quarantottino

Hela szájviz,

Sternbach gyógyszerésznél táblácska alakban, a jelenkor legjobb szájvize. Elismerő levelek Trani grófné ő királyi fensége, báró Weigel tábornagytól, stb. stb. Egy üveg ára 1 korona. **Abbazia-gyógyszertár.**

il più antico e intransigente, che rappresenta il suo collegio sin dal 1848, ad assumere la presidenza temporanea.

Madarasz risponde secco: Non voglio.

Il presidente per età.

In seguito a tale rifiuto, il questore invita l'onorevole Michele Szepanos, deputato del collegio di Kecskeket ad assumere la presidenza.

Szeppanosz siede sui seggio presidenziale, e pronunciate le parole di rito, dice: Prego il signore che voglia benedire questa Camera e tutta la nostra adorata patria! Invita quindi i sei più giovani deputati ad assumere l'ufficio di segretari.

I rescritti.

Dopo ciò il presidente legge il rescritto reale con cui venne sciolta la Camera precedente.

Quindi, per suo invito, non dei segretari legge i rescritti di nomina del presidente dei ministri e di tutti gli altri ministri.

L'ingresso dei ministri.

Quindi preceduti come vuole il ceremoniale dal questore, entrano Wekerle alla testa, i membri del gabinetto, accolti da un'ovazione entusiastica interminabile.

Il presidente legge uno scritto del presidente dei ministri che avverte la Camera che domani il Re l'aspetta al suo palazzo per leggere il discorso del trono.

Domanda la parola Giuseppe Madarasz e dice: Per questa volta la cosa è fatta, e non se ne può più parlare. Prego però la Camera di cogliere l'occasione che prima le si presenterà per discutere la questione se sono i deputati che debbono recarsi al palazzo reale, o il Re venire in questa aula a volgere la sua parola agli eletti della nazione.

La prossima seduta sarà tenuta mercoledì.

Camera dei magnati.

Alle 11 fu aperta la Camera dei magnati, i quali accorsero in numero straordinariamente grande.

Il questore Ferdinando Nyary invita il magnate più anziano conte Giuseppe Zichy ad assumere la presidenza. Questi segue l'invito e dice alcune parole espressive della soddisfazione di veder riunita dopo l'intervallo, quale non si vide mai ancora.

Invita il più giovane magnate a fungere da segretario, dopo di che vengano letti i rescritti reali concernenti lo scioglimento del Parlamento precedente e le nomine dei ministri, quindi l'invito del presidente dei ministri Wekerle di trovarsi domani al palazzo reale per udire il discorso del trono.

HOTEL ERTL
ABBAZIA.

Butoreladás.

Teljes jó karban levő szobabutorok, író-asztal és Wertheim-szekrényvel, képek egy szobor stb. stb. eladók. Corsia Deák 26 I. em. balra.

ABBAZIA
HAUSNER PENSION
egész éven át nyitva.

HIRDETÉSEKET
felvesz a „Fiumei Hirlap” kiadóhivatala.

Dr. Schalk Sanatoriuma.
(Neues Curhaus) ABBAZIÁBAN

a physikai diätetikus terápia minden modern segédeszközével felszerelt gyógyintézet.

Egész éven át nyitva.

Hydrotherapeutikus, orthopädikus, diätetikus kezelés. Szabad-léggyműködés, víz- és sóványítókurák, gyógygimnasztika, vibrációs masszázs, villamos teli- és fényfürdők, nap és légfürdők.

60 a legmodernebb kényelemmel felszerelt szoba és apartamente, délre és a tengerre nyíló kilátással. Központi fűtés, villamos világítás, lift.

Tudakozódásra szíves készséggel felel a Neues Curhaus intézősége Abba-ziában.

Fodrász-üzlet.

A közönség szíves figyelmébe ajánlom borbély- és fodrászüzletemet (Adria-palota), bel- és külföldi illatszerekkel, különféle haj- és fogkefékkel dusan felszerelve.

A nagyközönség szíves pártfogását kéri

DEDAKIN LÁSZLÓ
borbély- és fodrász.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókocsi Társaság”
fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: **Stefánia szálloda.**

Sürgőnycim: **Kuranstalten Abbazia.**

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban újonnan beburkolva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerfürdők. A fürdőigazgatóság épületei: **Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Slatina villák stb.**

A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérodőben a tengerparton, a legnagyobb, e nemből egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerfürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerfürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikertjében és nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb hírű konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játéktér, télikert, jól szellőztetett magas étterem nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (Quarnero) és az szigetcsoporthoz (Veglia, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szíves készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókocsi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.”

Abbazia Stefánia szálloda.

Restaurant „**CIRKVENICA**” Vendéglő
CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto cibi appetitosi, l'eccellente birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi.

Dev.mo
Gabriele Valjak.
ex-cameriere alla Ruoda.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirkvenica”-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilseni sörökkel (alapított 1842-ben) szolgálak a közönségnek. Mérsékelt árakat biztosítottam.

Tisztelettel
Valjak Gábor.
a Ruoda vendéglő volt pincére

Festartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE”
gyógyszertár

részére; **Dr. MIZZAN A.,**

az „ADRIA” palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

DUPLICAR NARCISO
Butor-nagykereskedés és raktára

FIUME - Piazza delle Erbe 6 sz. - FIUME.

Ajánlja a Görzi butorgyárból (Salcano) származó fa- és vasbutorait, képeket, tükröket és mindennemű kárpitos munkákat. Fiumében ezideig még nem ismert halhatatlan olcsó árakon, melyek minőség tekintetében is versenyeznek a bécsi butorgyártmányokkal:

Trümo 4 fiókos tükrörel	22.— frt.
Trümo egyszerű	20.— frt.
Szekrény egy ajtós fiókkal	20.— frt.
Szekrény két ajtós fiókkal	25.— frt.
Agy egy személyre	16.— frt.
Agy egy személyre esztergált lábakkal	17.— frt.
Agy két személyre kéttükrös	21.— frt.
Agy két személyre esztergált lábakkal	24.— frt.

➡ Mindennemű konyhabutor és berendezés. ➡

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in **Cromolitografia** che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi più recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.